BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
14 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 218 Vineri 11 August 1939
14 Pagini P

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN TARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Delfinii Mării Negre

Un capitol important în industriile alimentare, de război și chiar de lux, îl ocupă grăsimile animale și vegetale. In ultimele decenii a luat o mare dezvoltare pescuitul balenelor în apele Oceanelor reci, dela Nord și Sud; ca și cultura plantelor oleaginoase în țările agricole.

Germania, spre a-și procura o cantitate din ce în ce mai mare de materii grase, animale și vegetale, a căutat și caută prin politica ei comercială să sporească importul grăsimilor de tot felul necesare alimentației populației și industriilor sale de război.

Intr'un articol publicat în „La France militaire" se spune că Germania a dezvoltat pe teritoriul său cultura plantelor oleaginoase, afară de aceea a soiei, care n'a reușit și o importă de câtva timp din Manciuria; iar prin convențiile comerciale recente ce le-a încheiat cu România. Iugoslavia si Ungaria, a cerut să se sporească pe solurile acestor țări cultura plantelor oleaginoase, pentru nevoile sale.

Germania se interesează apoi tot mai mult și de regiunile oceanelor bogate în balene, pentru procurarea materiilor grase ale acestor vietăți marine. Fabricațiunea grăsimilor alimentare, a brânzeturilor, a săpunurilor, a glicerinei — întrebuințată în mare cantitate în industria de război pentru explozibile— este în legătură cu dezvoltarea pescuitului balenelor din oceanele înghețate și în deosebi, din zona oceanului antartic, apropiată de Australia occidentală.

Masacrul balenelor, în stil mare, — se ucid peste 30.000 balene într'o campanie anuală de pescuit — a impus o limitare a pescuitului lor prin hotărârile luate recent de congresul ținut la Londra.

Importanța ce o prezintă pescuitul balenelor în politica comercială a Angliei, Germaniei, Franței, Norvegiei și U. R. S. S. — mari importatoare de materii grase animale și vegetale — reese și din tendințele lor de a domina sau controla regiunile oceanelor înghetate în care trăesc balenele.

Avem însă și noi posibilitatea să dezvoltăm, nu numai cultura plantelor oleaginoase — prevăzute în convenția comercială cu Germania — dar și pescuitul delfinilor în Marea Neagră, pentru punerea în valoare a grăsimei lor.

In apropiere de coasta românească sunt numeroși delfini, care nu se îndepărtează prea mult în larg. Delfinul nu este folosit, de noi, de cât sub forma simbolică a mărcei județului Constanța, căci nimeni nu se ocupă de pescuitul lui, a cărui grăsime poate fi folosită, ca și aceea a balenei, la fabricarea grăsimilor și pastelor alimentare, a săpunurilor și a glicerinei. Organizarea acestui pescuit în Marea Neagră, între Bugaz și Ecrene, ar fi o sursă însemnată de bogății și ar putea să dezvolte în orașele noastre maritime industriile în legătură cu fabricațiunea unor articole de primă necesitate, extrase din grăsimile animale, precum și cu fabricațiunea explozibililor din glicerină. Când Anglia, Franța și Germania caută grăsimile animale în regiunile arctice și antarctice și dau deci importanță pescuitului balenelor, se impune ca și noi să dăm importanța cuvenită pescuitului delfinilor, în scopul exploatării industriale a grăsimei lor.

Moscheea din Mangalia — P. VARTANIAN

Vas de război francez
scufundat lângă Dieppe

Paris, 8 (Rador). — Vasul-vedetă „B. 9", al marinei de război, s'a scufundat în largul portului Dieppe. Șase membri ai echipagiului au fost salvați iar doi, între care comandantul vasului, s'au înecat.

Vasul părăsise portul Cherbourg plecând spre Boulogne și naviga normal când deodată s'a produs în flancul vasului o mare spărtură, apa pătrunzând în sala mașinilor. După toate probabilitățile vasul-vedetă se lovise de o epavă.

Membrii echipagiului abia au avut timp să coboare barca de salvare și să se refugieze în ea. Căpitanul vasului și un marinar au refuzat să părăsească vasul.

Barca de salvare a avut de luptat cu furtuna timp de 11 ore. In două rânduri ea s'a răsturnat și numai cu sforțări uriașe a putut fi întoarsă.

La ora 23 un cargobot din Bordeaux a reușit să ia pe bord pe cei șase marinari, cari erau complet sleiți de puteri.

Mareșalul Smigly-Rydz vorbește

Șeful armatei polone, mareșalul Smigly Rydz, pronunțându-și discursul cu prilejul celei de-a 25-a aniversare a marșului legionarilor mareșalului Pildsudski

A căzut o stea

Lisabona, 8 (Rador). — Un aerolit uriaș de o strălucire puternică a fost văzut Luni la ora 23 de către locuitorii din Montijo Evora, cari au auzit apoi o puternică explozie.

Invățăminte din trecut
Organizarea apărării naționale

de R. SEIȘANU

Este, de sigur, regretabil, că literatura politico-militară a războiului mondial, atât de bogată în învățăminte, n'a fost popularizată. A contribuit la aceasta literatura pacifistă, care a căutat să înrădăcineze în massele populare și chiar în lumea politică, câteva idei și lozinci, pe cât de greșite, pe atât de periculoase pentru siguranța statelor și apărarea națiunilor, — fie relative la condamnarea definitivă a războiului, fie la pacificarea metodică și totală a lumei. Profeții falsi ai pacifismului, de până eri, au ajuns astăzi propagandiștii rezistențelor armate și deci ai războiului. Revenind la literatura politico-militară a războiului mondial, și în special asupra acelor lucrări scrise de personalitățile eminente ce au avut un rol de primul ordin în conducerea războiului și în pregătirea victoriei aliaților, scopul nu poate fi altul decât să desprindem din cuprinsul lor învățămintele folositoare ce trebue să le luăm în seamă, în împrejurările grele de astăzi, spre a înlătura repetiția unor greșeli cu tot cortegiul lor de consecințe.

Am reamintit în articolul trecut, că în memoriile sale, mareșalul Joffre a stăruit în câteva capitole asupra crizei armamentelor și muniționilor ce a durat mult în timpul războiului mondial, de oarece, cu toate intervențiile din timp de pace, ale militarilor, guvernele n'au luat măsurile impuse de interesele apărării naționale, de a organiza o industrie de război, capabilă să pună la dispoziția armatei beligerante, armamentul și muniționile necesare, cantitativ și calitativ. De aceea în cursul ostilităților și după ce s'a constatat pierderile severe de oameni, pe front, provocate de economia muniționilor și de insuficiența armamentului, Franța, în primul rând și apoi aliații săi, au luat măsurile cerute și propuse de comandamentele lor militare. S'a verificat în acele împrejurări consecințele grave ce le-a avut eroarea de a fi considerat țările mari industriale cu potențial de război ridicat, fără să se fi luat în seamă faptul, că industria lor nefiind organizată pentru fabricațiunea cantitativă și calitativă a armamentului și a muniționilor, potențialul lor de război era, fatal, redus la minimum.

Mareșalul Joffre scrie în memoriile sale, că Franța a trebuit să împrumute armatei engleze, la începutul războiului, 300 tunuri; 50.000 puști japoneze cu 20 milioane de cartușe; 52.000 de proectile de 75; iar mica Portugalie a cedat și ea Marei Britanii, tunuri și muniții. Nici Statele Unite ale Americei de Nord, când au intrat, mai târziu în războiu, cu toată formidabila lor industrie, n'au avut pentru trupele lor trimise în Europa, pe frontul franco-englez, materialul necesar.

.....Până la sfârșitul războiului, scrie mareșalul Joffre, America a rămas tributară fabricațiunilor noastre, pentru tunurile, munițiile și aviația sa".

Iată că puterea industrială și resursele chiar imense în materii prime ale unor state, nu pot avea valoare ca potențial de război, decât atunci când ele dispun de industrii speciale, bine organizate din timp de pace, pentru fabricarea armamentelor și a muniților

Lipsuri mai mari și cu efecte dezatruoase, s'au constatat în armata rusă, în cursul campaniilor din 1915. In August 1915, ambasadorul Franței, dela Petrograd, Maurice Palesloque, telegrafia, la Paris:

„Iată trei luni de când armata rusă continuă mișcarea sa de retragere în fiecare zi cu prețul unor sacrificii inspăimântătoare.

Toți ofițerii, cari vin de pe front afirmă că nu se poate închipui oroarea acelor lupte zilnice, când artileria este lipsită de munițiuni și jumătate din infanterie este fără puști".

Spre a se evita prăbușirea frontului rus din Orient, Franța a făcut sforțări și a ajutat Rusia cu materialul de care avea absolută nevoe: după cum a furnizat material și celorlalți aliați, între care și României spre a putea intra în război.

Ca să poată face însă față propriilor sale nevoi, ca și cerințele aliaților săi, Franța a intensificat la maximum producția uzinelor și fabricelor sale, cu ajutorul technicienilor, a 500.000 de lucrători, foști soldați combatanți, rechemați de pe front și a 400.000 de lucrătoare.

O altă eroare gravă s'a făcut la începutul războiului mondial, în materie de efective, — fie prin desconsiderarea importanței efectivelor instruite din timp de pace, fie prin evaluarea exagerată a importanței efectivelor unor țări, în raport numai cu

(Continuare în pag. 2-a)

Problemele circulației

de I. VION

Progresul creând neîncetate înlesniri noui oamenilor, reducând spațiile și apropiind orizonturile grație multiplelor descoperiri, crează implicit și noui obligațiuni și necesități pe tărâmul organizărilor patriarhale.

Drumurile de altă dată, unde se impestrița pitorescul carelor domoale cu automobilele cu viteză modestă, nu mai sunt astăzi practice și statele din Occident au creat de mult separațiunea drumurilor, construind auto-strade speciale pentru vehiculele cu tracțiune mecanică.

Șoseaua București—Brașov, cu prelungirile ei spre Oradea și spre Giurgiu, constitue într'adevăr un drum occidental și în multe din punctele unde șoseaua tae în două minunate priveliști de care țara noastră e atât de bogată, te crezi într'un colț depărtat al Elveției...

Din nefericire însă, șoseaua e strâmtă, traficul autovehiculelor e imens și rețeaua e de o importanță capitală pentru transporturile sătenilor ce-și cară dela un punct la altul roadele trudei și agoniselii lor, îndreptându-se spre centrele de desfacere și în deosebi spre București.

Multiplele accidente petrecute pe acest drum trebue să ne determine să găsim și la noi soluția pe care o impune progresul, cu atât mai mult cu cât știința economiei moderne ne învață axioma că buna stare și mulțimea drumurilor e o primă condiție a difuzării produselor și deci a ieftenirii traiului.

In acțiunea ce se desfășură acum pentru refacerea drumurilor, cei în drept trebue să găsească și o soluție pentru crearea unei artere paralele cu cea mai frecventată șosea din România.

Soluția aceasta e cerută de interesele țărănești ,de interesele centrelor care au nevoe de aprovizionare, de interesele statului, care ține să stimuleze circulația auto-vehiculelor, și de interesele tuturor celor cari țin să aibă siguranța vieții lor pe un drum strâmt, unde cu greu se pot strecura vehiculele când se întâlnesc din direcții opuse.

Bine asfaltată, șoseaua aceasta are aspectul unei auto-strade, dar ea nu îngădue o liberă circulație când pe ea se perindă vehicule cu viteză diferită, ori când sunt drumuri marginale din care se pot ivi pe neașteptate alte vehicule.

Câștigul statului izvorit din consumul benzinii, necesitatea rapidității transporturilor de oameni și mărfuri, sunt astăzi chestiuni cari contează în primul rând în existența vieții sociale moderne, dar, trebuind neapărat să ținem seama de ele, să ne gândim și la mijlocul de a garanta siguranța vieții tuturor ce fac uz de drumurile țării!

Prezența d-lui Mussolini la Roma
e cât se poate de normală

Roma, 8 (Rador). — Agenția „Stefani" transmite:

Unii observatori străini interpretând absența d-lui Mussolini dela ultima parte a manevrelor armatei Padului drept semn al unei agravări pe neașteptate a situației internaționale și preocupărilor serioase pe cari le-ar da guvernului italian situația din Danzig, se declară la Roma din sursă bine informată că prezența Ducelui la Roma este cât se poate de normală.

FRONTIERELE

de NUȘI TULLIU

Trăim veacul frământărilor: frământări politice, sociale și militare. S'a zis că secolul al 19-lea a fost secolul naționalității. Drept. Secolul nostru, însă, este secolul totalității naționale. O ramură cât de mică, cât de depărtată, caută, în chip convergent, să se apropie de trunchiul rasial; dacă nu teritorialicește — interpunându-se distanțe separatoare — culturalicește și spiritualicește, apropierea e dorită, împotriva tuturor dificultăților: e legea atracțiunii naturale.

Din nefericire, pentru bunul mers al omenirii, sunt și state cari depășesc axa măsurii îngăduite: vor eghemonia! Ceva mai mult: urmăresc incălecări de teritorii și descălecări de drepturi etnice și istorice...

Și dacă le opui veto se supără; atunci fac scandal, țipă, alarmează, scriu, aleargă pe la tribunale politice străine, cochetează, când cu unii, când cu alții — după imprejurări și perspective — și cer... știți ce?... rectificări de frontiere!... Presa străină nu odată a înregistrat acest paragraf.

Frontierele! Dar frontierele sunt chiurasa de oțel a unei țări! Ele sunt poarta unei fortărețe; și, poarta predată, fortăreața a capitulat. Cum își închipue dar, poftitorii, că ar putea găsi oameni de stat naivi și popoare inconștiente, cari ar intra în cercul fatal al unei astfel de teorii, fără judecata istoriei și fără pedeapsa viitorului? Cum? Frontierele se apără, nu se cedează; și nici nu se dăruesc, ca fecioarele păgâne, jertfă zeilor, pe altarele de mar-

(Continuare în pag. 2-a)

O mare clădire londoneză în flăcări

In urma exploziei unei conducte de gaz, la Londra, a luat foc un mare imobil de raport, situat lângă catedrala Sf. Paul, fiind rănite peste o sută de persoane. In clișeu, clădirea în flăcări și pompierii luptând din greu contra focului mistuitor

FILME

Crezându-se turist din cap până 'n picioare, Segălică a cheltuit o sumă respectabilă — prin mărimea ei, nu prin felul cum a produs-o — pentru toate cele necesare alpinismului, pe văile din stațiunea favorită, Poiana-Țap.

Intr'o zi însă face cunoștința unor excursioniști veritabili, cari îi propun să viziteze un peisaj inedit, despre care nu s'a auzit până acum.

— Să-mi ziceți, mai întâi dacă este prea înalt, fiindcă eu sufăr de tensiune.

— Nimica toată.

— Atunci, merjem.

Dar nu parcurg o jumătate de chilometru și Segălică, neobicinuit cu pantele și speriat de-o veveriță ce decolează fulgerător pe un brad imens, s'așează pe iarbă, declarând că nu mai poate urca.

Ca să nu se lipsească de un tovarăș amuzant dela prima vedere, ceilalți consimt să continue ascensiunea cu un car ce cobora.

— Ce ne iei până acolo moșule?

— Câți sunteți?

— Trei.

— Câte doi poli de român.

— S'a făcut.

Incet dar sigur, cărăușul îi transportă până la un loc al cărui pitoresc este exaltat de cei doi în cuvinte înaripate, deși Segălică, refractar la frumusețile naturei, nu vede nimic deosebit de cartierul Văcărești.

Moșul întinde palma ca să primească polii.

Tovarășii se execută. Segalică însă stă cu mâinile în buzunar.

— D-ta nu vrei să plătești?

— Eu nu datoresc nimic.

— Păi n'a fost vorba să-mi dați doi poli de român?

— Da, dar eu sunt deja ovrei!

Don Josè

Citiți azi
Pagina femeii

Legionari britanici la Paris

In fiecare an cu prilejul comemorării frăției de arme franco-engleze din timpul războiului, reprezentanți ai lui „British Legion", vin la Paris pentru a participa la serbări și a vizita monumentele ridicate în memoria marilor comandanți. Iată, în cliseul nostru, un grup de legionari britanici, condus de maiorul Fetherstone-Godley, în vizită la Versailles